

	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA DARBAMS AUKŠTYJE	1 lapas, iš viso 14 lapai Nr. 76
--	--	-------------------------------------

PATVIRTINTA:

AB „Amilina”

Generalinio direktoriaus

2015 m. lapkričio mėn. 23 d.

įsakymu Nr. 031-

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Instrukcijos paskirtis ir taikymas

1.1. Šios instrukcijos paskirtis – nustatyti darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus laikinam darbui aukštyje naudojant pagalbines priemones pastolius, kopėčias bei asmenines apsaugos priemones nuo kritimo iš aukščio.

1.2. Ši instrukcija taikoma kiekvienam Bendrovės ir, kai tai numatyta rangovinių organizacijų (toliau – rangovai) su Bendrove sudarytose atitinkamose rangos (paslaugų) sutartyse, darbuotojui, organizuojančiam, planuojančiam ir / ar atliekančiam darbus aukštyje, statančiam, ardančiam ir / ar naudojančiam pastolius, taip pat naudojančiam kopėčias ir asmenines apsaugos nuo kritimo iš aukščio priemones.

II. TERMINAI, APIBRĖŽTYS IR SANTRUMPOS

2. Šioje instrukcijoje vartojami terminai ir jų apibrėžtys:

2.1. Asmeninės apsaugos nuo kritimo priemonės (toliau – AAKP) – apsaugos nuo kritimo sistema, kuri naudojama sulaikyti žmogų, jei jis kristų iš aukščio. Pagrindiniai šios sistemos elementai yra kūno saugos diržai (apraišai), kritimą sulaikančios priemonės (energijos sugertuvai, įtraukiamieji kritimo stabdytuvai) bei atskiri jungiantieji komponentai.

2.2. AKKP periodinis tikrinimas (patikra) – privalomas asmeninių apsaugos nuo kritimopriemonių techninės būklės tikrinimas, atliekamas nustatytais periodais, apimantis priemonių tapatumo nustatymą ir jų techninės būklės atitikties teisės aktų reikalavimams įvertinimą.

2.3. Asmuo, tikrinantis pastolius – pastolius statančios įmonės paskirtas darbuotojas, kuris yra išmokytas, turi jo kvalifikaciją patvirtinantį dokumentą ir kuris yra atsakingas už pastolių patikrinimą bei sprendimo leisti dirbti ant pastolių šioje instrukcijoje nustatyta tvarka priėmimą.

2.4. Atraminis kėliklis – atraminė plokštė su vertikalaus reguliavimo priemonėmis.

2.5. Atraminė plokštė – plokštė, naudojama paskirstyti statramsčio apkrovą didesniame plote.

2.6. Atskiri jungiamieji komponentai – saugos diržų kobiniai, karabinai, virvės, lynai, pakilimo / nusileidimo prietaisai ir kt.

2.7. Darbai aukštyje – darbai, atliekami aukščiau kaip 1,3 metras nuo žemės paviršiaus ar grunto, perdengimo, pastolių ar grindų paviršiaus, kai pagrindinė apsaugos nuo kritimo priemonė yra apraišai (apsaugos nuo kritimo diržai).

2.8. Darbinė aikštelė – pastolių aikštelė, kurią sudaro vienas ar daugiau pakloto komponentų ir ant kurios darbuotojas atlieka darbus.

2.9. Leidimas darbams – dokumentas, leidžiantis rangovui pradėti vykdyti jame aprašytus darbus pagal su Bendrove sudarytos sutarties sąlygas ir nuostatas.

2.10. Darbų prižiūrėtojas – Bendrovės darbuotojas, nurodytas darbų paskyroje, kai pastolių užsakovas yra Bendrovė, arba rangovo darbuotojas, kai pastolių užsakovas yra rangovinė organizacija.

2.11. Ištininė papėdės lentelė – aplink pastolių darbinės aikštelės kraštus sumontuota ne žemesnė kaip 15 cm aukščio ištininė lenta, apsauganti nuo atsitiktinio daiktų kritimo nuo darbinės aikštelės.

	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA DARBAMS AUKŠTYJE	2 lapas, iš viso 14 lapai Nr. 76
---	--	--

2.12. Ištraukiamosios (sekcinės) kopėčios – kopėčios, kurias sudaro lygiagrečios paprastųjų kopėčių sekcijos. Sekcijos viena prie kitos pritvirtintos taip, kad galėtų judėti išilgai viena kitos atžvilgiu.

2.13. Horizontali saugumo sistema – sistema, kurią sudaro plieninis arba pluoštinis lynas su įtempimo mechanizmu, horizontaliai pratemptas bei įtvirtintas dviejuose inkaravimo (tvirtinimo) taškuose, ir skirta kitų darbuotojo naudojamų apsaugos nuo kritimo priemonių prisitvirtinimui.

2.14. Kombinuotosios kopėčios – kopėčios, kurias sudaro dvi paprastosios kopėčios.

Kombinuotąsias kopėčias galima naudoti kaip paprastasias, skečiamąsias ar ištraukiamąsias kopėčias. Abu šių kopėčių galai yra vienodo pločio.

2.15. Kompetentingas asmuo (fizinis arba juridinis) – AAKP gamintojas, gamintojo išmokytas ir įgaliotas asmuo arba įmonė, atitinkanti teisės aktų nustatytus reikalavimus ir turinti dokumentus, kuriais suteikiama teisė atlikti asmeninių apsaugos nuo kritimo priemonių periodinius tikrinimus bei priimti sprendimus dėl tikrinamų priemonių tinkamumo tolesniam saugiam naudojimui bei išduoti tikrinimų rezultatus patvirtinančius dokumentus.

2.16. Kopėčios – darbo priemonė, skirta patekti į aukštai esančias darbo vietas ar pereiti iš vieno aukšto į kitą.

2.17. Kritimą sulaikančios priemonės (energijos sugertuvai, įtraukiamieji kritimo stabdytuvai) – priemonės, skirtos kritimo sulaikymui ir smūgio jėgos sumažinimui iki saugios kūnui apkrovos (t. y. mažesnės nei 600 kg). Šios priemonės sujungia apraišus su tvirtinimo tašku ir turi būti naudojamos, kai yra galimybė nukristi iš aukščio.

2.18. Kūno saugos diržai (apraišai) – diržai, apjuosiantys dirbančiojo kūną taip, kad kritimo metu veikiančios jėgos pasiskirstytų tolygiai per atspariausias kūno vietas – dubenį, šlaunis, juosmenį, krūtinę ir pečius.

2.19. Nešiojamosios kopėčios – nepritvirtintos kopėčios, pagamintos iš plieno, lengvųjų metalų, plastmasių, medžio ir kt.

2.20. Paprastosios kopėčios – vienos dalies atremiamosios kopėčios.

2.21. Pastoliai – laikina stacionari arba kilnojamoji pakyla su darbinėmis aikštelėmis, skirta darbo vietai paaukštinti bei suteikianti galimybę apsaugoti darbuotojus nuo nukritimo iš aukščio, saugiai išdėstyti naudojamas medžiagas ir apsaugoti aplinkinius nuo krintančių daiktų.

2.22. Pastolių naudotojas – darbuotojas, kuris pastolius naudoja kaip paaukštinimą atlikdamas remonto darbus, apžiūras, matavimus ir pan.

2.23. Pastolių patikrinimo kortelė – kortelė, kurioje pateikiami pagrindiniai duomenys apie pastolius.

2.24. Pastolių projektas – dokumentas, nurodantis, kaip turi būti pastatyti pastoliai, ir įrodantis ir / ar patvirtinantis, jog taip pastatyti pastoliai bus saugūs naudoti, esant numatytai pastolių apkrovai. Pastolių projektas turi būti pateikiamas kartu su skaičiavimais.

2.25. Pastolių projektuotojas – įmonė ar fizinis asmuo, turintis atitinkamą atestatą, suteikiantį teisę rengti pastolių statymo projektus.

2.26. Pastolius statanti įmonė – rangovinė organizacija, pagal atitinkamų sutarčių su Bendrove sąlygas atliekanti pastolių statymo, keitimo ir / ar ardymo rangos darbus Bendrovės teritorijoje.

2.27. Pastolių statytojas – darbuotojas, kuris stato, keičia ir / ar ardo pastolius, yra tam darbui išmokytas bei turintis tai patvirtinantį dokumentą (pažymėjimą, sertifikatą ir pan.).

2.28. Pastolių užsakovas – Bendrovės arba rangovo darbuotojas, kuriam pavesta teikti užsakymus (paraiškas) pastolių statymui.

2.29. Skečiamosios kopėčios – kopėčios, kurias sudaro dvi paprastosios kopėčios, viršuje sutvirtintos vyriais ir pastatytos A raidės forma. Jos gali būti vienpusės, dvipusės, su darbo aikštele ir pan.

	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA DARBAMS AUKŠTYJE	3 lapas, iš viso 14 lapai
		Nr. 76

2.30. Surenkamosios (sudedamosios) kopėčios – kopėčios, kurias sudaro dvi ar daugiau paprastųjų kopėčių sekcijos, kurias galima surinkti prieš naudojantis arba visiškai išardyti saugant ar gabenant.

2.31. Sujungimo mazgas – taškas, kuriame sujungti pastolių ilginiai, skersiniai ir įstrižiniai elementai.

2.32. Statramstis – status pastolių elementas.

2.33. Šoniniai apsaugai – aplink pastolių darbinę aikštelę sumontuoti pastolių elementai, apsaugantys darbuotojus nuo kritimo iš aukščio. Šoniniai apsaugai susideda mažiausiai iš dviejų, atitinkamame aukštyje, horizontaliai įrengtų skersinių – pagrindinio ir tarpinio ir ištisinės papėdės lentelės. Pagrindinio skersinio (toliau – turėklas) aukštis turi būti ne mažesnis kaip 1 m. Atstumai tarp šoninių apsaugų horizontalių elementų turi būti ne didesni kaip 0,47 m.

3. PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI

3.1. Galimi pavojingi veiksniai darbo aplinkoje, dėl kurių darbuotojas gali patirti ūmių sveikatos sutrikimų

3.1.1 Kritimas iš aukščio dėl neteisingo pastolių surinkimo arba išmontavimo, neuždengtų atvirų angų, netinkamai ar nevisiškai įrengtų turėklų darbo aikštelėse, pastolių ar kopėčių virtimo dėl netinkamai parinkto pagrindo (pvz., slidaus arba per daug minkšto), pastolių darbo aikštelės ar kopėčių pakopų lūžio dėl per didelių apkrovų, netinkamo jų naudojimo arba sugadinimo, nenaudojant atitinkamų asmeninių apsaugos priemonių ir pan.

3.1.2. Daiktų kritimas dėl netinkamai įrengtos ar neįrengtos pastolių ištisinės papėdės lentelės, netvarkingai paliktų įrankių ar medžiagų ant pastolių ir pan.

3.1.3. Kritimas tame pačiame aukšte dėl netvarkingo ir / ar nešvaraus pastolių darbinės aikštelės paviršiaus.

3.1.4. Kontaktas su elektra prisilietus prie elektros laidininko ar pastolių metalinės dalies, dirbant su elektriniais įrankiais ant neįžemintų pastolių.

3.1.5. Susitrenkimas (pvz., galvos sutrenkimas į stabilius konstrukcijos elementus).

3.1.6. Kontaktas su agresyviomis cheminėmis medžiagomis, karštais paviršiais.

3.2. Galimi kenksmingi veiksniai darbo aplinkoje, kurių ilgalaikis poveikis gali būti pavojingas sveikatai

3.2.1. Ergonominiai veiksniai (nepatogi darbo padėtis, didelis krūvis kojoms, darbo įtampa dirbant ant kopėčių).

3.2.2. Fizikiniai veiksniai (apšvietimas, šiluminė aplinka).

IV. DARBUOTOJŲ PAREIGOS IR ATSAKOMYBĖS

4.1. **Pastolių užsakovas** turi pateikti paraišką pastolių statymui. Paraiškoje turi būti nurodyti šie duomenys: pastolių pastatymo vieta, pastolių apkrovos klasė, pastolių matmenys, įžeminimo poreikis.

4.2. **Darbų prižiūrėtojas privalo:**

4.2.1. Nurodyti pastolių statytojams, kur reikia pastatyti pastolius, ir užtikrinti, kad pastatyti pastoliai netrukdytų priėjimo prie reikalingų gamybai vykdyti ir priešgaisrinių įrenginių;

4.2.2. Kontroliuoti pastolių poreikį ir techninę būklę;

4.2.3. Nustačius trūkumus, informuoti pastolių statytojų darbų vadovą ar kitą atsakingą pastolius statančios įmonės vadovą, spręsti klausimus ir siūlyti priemones jų šalinimui.

Pastaba. Kai pastolių užsakovas yra rangovinė organizacija, šias darbų prižiūrėtojo pareigas privalo vykdyti rangovinės organizacijos paskirtas darbuotojas.

	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA DARBAMS AUKŠTYJE	4 lapas, iš viso 14 lapai
		Nr. 76

4.3. Pastolius statanti įmonė privalo:

4.3.1. turėti atsakingų darbuotojų patirtį ir profesinės kvalifikacijos lygį patvirtinančius dokumentus (sertifikatų, pažymėjimų kopijas ir pan.), suteikiančius teisę statyti pastolius;

4.3.2. Statant pastolius laikytis pastolius pagaminusios įmonės nurodytų reikalavimų pastolių statymui, jų priežiūrai, bandymui ir kt., taip pat Lietuvos Respublikoje galiojančių teisės aktų bei standartų, reglamentuojančių pastolių statymą ir naudojimą, bei šios instrukcijos reikalavimų;

4.3.3. Šioje instrukcijoje bei pastolių gamintojo nustatytais atvejais parengti pastolių projektą, laikantis pastolius pagaminusios įmonės nurodytų reikalavimų;

4.3.4. pastatytus pastolius užregistruoti pastolius statančios įmonės pastolių registravimo žurnale, nurodant pastolių registravimo numerį, pastatymo vietą ir datą, patikrinimų datas bei asmens, tikrinusio pastolius, duomenis (žurnalo formą nustato pastolius statanti įmonė);

4.3.5. Organizuoti pastolių patikrą ir pastolių įžeminimo (jei jis yra įrengtas) matavimus.

4.4. Asmuo, tikrinantis pastolius, privalo:

4.4.1. Pastačius pastolius, patikrinti, ar pastoliai pastatyti laikantis visų gamintojo ir standartų reikalavimų: stabilumą užtikrinančių atskirų elementų sujungimus ir tvirtinimus, statramsčių vertikalumą, šoninių apsaugų ir darbinių aikštelių patikimumą, užlipimo ant darbinių aikštelių / nulipimo nuo jų priemonės, metalinių pastolių įžeminimą (jei jis yra įrengtas) ir kt.;

4.4.2. Šioje instrukcijoje nustatyta tvarka užpildyti pastolių patikrinimo lapą (patikrinimo lapo pavyzdys pateiktas 2 priede), patvirtinantį, kad pastoliai surinkti teisingai, bei pastolių patikrinimo kortelę (patikrinimo kortelės pavyzdys pateiktas 3 priede) ir pakabinti ją ant pastolių matomoje vietoje prie visų palipimo priemonių (kopėčių arba laiptų);

Pastaba. Pastolius statanti įmonė gali naudoti kitos formos pastolių patikrinimo lapus bei korteles, tačiau jose turi būti visos 2 ir 3 prieduose pateiktų formų pavyzdžiuose nurodytos dalys ir reikalavimai.

4.4.3. Ne rečiau kaip kartą per 10 dienų atlikti pastolių periodinius patikrinimus ir padaryti atitinkamus įrašus pastolių patikrinimo kortelėje.

4.5. Pastolių naudotojas privalo:

4.5.1. Prieš pradėdamas naudotis pastoliais įsitikinti, kad ant pastolių yra pakabinta pastolių patikrinimo kortelė, ir susipažinti su įrašais joje: pastolių apkrova, pastatymo vieta ir data (jeigu pastoliai pastatyti daugiau nei prieš 10 dienų, įsitikinti, kad kortelėje yra įrašas apie atliktą periodinį pastolių patikrinimą), kad metaliniai pastoliai įžeminti (jeigu bus dirbama su elektriniais įrankiais), taip pat atsižvelgti į visas kitas pastabas, pažymėtas patikrinimo kortelėje, ir laikytis visų darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų, dirbant ant pastolių;

Pastaba. Draudžiama darbui ant pastolių naudoti papildomas apkrovas (pvz., ant pastolių kabinti tales remontuojamo vamzdyno stropavimui, naudoti įvairius keltuvus medžiagų užkėlimui ant darbinės aikštelės ir pan.) nesuderinus su pastolius pastačiusia įmone.

4.5.2. Pastolių naudotojai net ir esant pakabintai pastolių patikrinimo kortelei, leidžiančiai dirbti ant pastolių, vis tiek asmeniškai turi įsitikinti pastolių tvarkingumu ir patikimumu, jei reikia, nuo darbinių aikštelių nuvalyti sniegą, ledą ir pan.;

4.5.3. Neperstatinėti pastolių ir nenuiminėti jų konstrukcinių elementų;

4.5.4. Pastebėjus, kad pastoliai nėra saugiai pastatyti, neatitinka šios instrukcijos ar kitų norminių dokumentų reikalavimų ir kelia pavojų ant jų dirbantiems ar aplinkiniams, darbus ant pastolių nutraukti, informuoti darbų vadovą ir nuimti pastolių patikrinimo kortelę. Darbus atnaujinti, kai pastoliai bus pataisyti ir patikrinti asmens, tikrinančio pastolius.

4.6. Bendrovės padalinio / rangovinės organizacijos vadovas darbui aukštyje privalo:

4.6.1. Įvertinus pavojus darbo vietose, parinkti darbuotojams reikiamas asmenines apsaugos nuo kritimo priemones (toliau – AAKP);

4.6.2. Užtikrinti, kad darbuotojai būtų tinkamai išmokyti naudotis AAKP ir / ar kopėčiomis pagal gamintojo nustatytus jų naudojimo reikalavimus bei instrukuoti pagal šios instrukcijos reikalavimus;

4.6.3. Užtikrinti, kad AAKP ir / ar kopėčios būtų naudojamos pagal nustatytus gamintojo ir šios instrukcijos reikalavimus;

4.6.4. Užtikrinti gerą AAKP veikimą ir tinkamą higieninę būklę, organizuodamas būtiną priežiūrą, taisymą ir pakeitimą naujomis;

4.6.5. Kontroliuoti, kad darbuotojai viso darbo proceso metu naudotų jiems išduotas AAKP, kai šias priemones naudoti būtina;

4.6.6. Sekti AAKP patikrų terminus ir jas laiku pateikti periodinei patikrai;

4.6.7. Saugoti visus su kopėčių bei AAKP naudojimu susijusius dokumentus (gamintojo pateiktus pasus, naudojimo instrukcijas, patikrinimo rezultatus ir pan.).

4.7. Darbuotojai darbui aukštyje naudojančys kopėčias ir / ar AAKP privalo:

4.7.1. Vadovautis gamintojo ir šioje instrukcijoje nustatytais reikalavimais (naudojimo paskirtimi, tikrinimo prieš naudojantis apimtimi, privalomų periodinių tikrinimų (patikros) periodiškumu, nurodymais priežiūrai ir saugojimui);

4.7.2. Darbuotojas, kuris palipimui naudoja kopėčias, prieš lipdamas privalo vizualiai patikrinti ir įsitikinti, kad kopėčios yra be defektų ir visiškai sukomplektuotos;

4.7.3. Prieš kiekvieną AAKP naudojimą vizualiai patikrinti ir įsitikinti, kad AAKP yra periodiškai patikrintos, apraišai, virvės (lynai) yra švarūs, be įtrūkimų, nutrynimų, apdegimų, ar nėra karabinų, kablių perlenkimų ir pan.;

4.7.4. Vizualinės patikros metu nustatčius kopėčių defektą ar AAKP netinkamumą naudojimui, atitinkamos priemonės darbui nenaudoti ir apie tai informuoti tiesioginį vadovą.

V. BENDRIEJI REIKALAVIMAI

5.1 Pasirenkant patekimo į darbo vietas aukštyje priemones turi būti pasirinktos tinkamiausios priemonės, atsižvelgiant į jų naudojimo dažnį ir trukmę bei nustatytą kėlimosi aukštį. Pasirinkta priemonė turi būti pritaikyta evakuotis, kilus neišvengiamam pavojui.

5.2. Pasirenkant laikinas apsaugos nuo kritimo iš aukščio priemones, pirmenybė turi būti teikiama pastoliams, kadangi jie yra laikomi kaip viena iš saugiausių darbo priemonių vykdant darbus aukštyje.

5.3. Kopėčias darbui aukštyje galima naudoti tik tokiomis sąlygomis, kai kitų, saugesnių įrenginių naudojimas yra nepagrįstas dėl mažos rizikos ir trumpos naudojimo trukmės.

5.4. Draudžiama patekimui į aukštyje esančias darbo vietas naudoti atsitiktines pakylas (dėžes, statines ir pan.).

5.5. Patekimui į aukštyje esančias vietas naudojant kilnojamąsias arba stacionarias platformas, jos turi būti su apsauginiais turėklais, jeigu galimo kritimo aukštis yra didesnis kaip 0,5 m.

5.6. Asmeninės apsaugos nuo kritimo priemonės turi būti naudojamos, kai neįmanoma išvengti rizikos arba pakankamai ją apriboti kolektyvinėmis apsaugos priemonėmis arba šių priemonių įrengimas yra netikslingas.

5.7. Darbas aukštyje gali būti atliekamas tik tuo atveju, jeigu meteorologinės sąlygos nekelia pavojaus darbuotojų saugai ir sveikatai.

VI. PASTOLIAI

6. Reikalavimai pastolių statymui

6.1. Bendrovėje leidžiama statyti ir naudoti tik sertifikuotus pastolius, t. y. pastolius, pagamintus pagal standartizavimo įstaigos (Europos standartizacijos komiteto (CEN), Lietuvos standartizacijos

	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA DARBAMS AUKŠTYJE	6 lapas, iš viso 14 lapai
		Nr. 76

departamento technikos komiteto (LST TK) ir kt.) pripažintas specifikacijas ir atitinkančius jiems taikomus standartus. Tokie pastoliai turi turėti juos pagaminusios įmonės pasą, naudojimo instrukcijas, tipinius pastolių statymo projektus.

6.2. Pastolių statymui turi būti parengtas atskiras projektas:

6.2.1. Jei reikia pastatyti pastolius, kurie neatitinka įmonės, gaminusios šiuos pastolius, statymo reikalavimų, t. y. tipinių (standartinių) projektų;

6.2.2. Jei statomi pastoliai yra aukštesni kaip 24 metrai;

6.2.3. Pastolius gaminusios įmonės nurodytais atvejais.

6.3. Visi pastoliai turi būti reikiamai suprojektuoti, sumontuoti, patikrinti ir prižiūrimi, kad nenuvirstų arba staiga nepasislinktų. Pastoliai, neturintys reikiamo stabilumo, prie statinio sienos, konstrukcijų turi būti pritvirtinti projekte arba gamintojo nurodytais tvirtinimo būdais.

6.4. Jeigu pastolių neįmanoma pritvirtinti prie stabilios konstrukcijos, tai laisvai stovinčių pastolių darbinė aikštelė negali būti aukštesnė nei trys minimalūs baziniai išmatavimai statant pastolius išorėje ir keturi minimalūs baziniai išmatavimai statant pastolius viduje (pvz., jeigu darbinės aikštelės plotis b_s yra 0,7 m, tai maksimalus pastolių aukštis $h_s = 0,7 \times 3 = 2,1$ m. statant pastolius išorėje ir $h_s = 0,7 \times 4 = 2,8$ m statant pastolius viduje).

6.5. Pastatyti pastoliai neturi trukdyti priėjimo prie reikalingų gamybai vykdyti įrengimų ir priešgaisrinių priemonių.

6.6. Darbinės aikštelės turi būti sumontuotos tokio dydžio ir naudojamos taip, kad patikimai saugotų darbuotojus nuo kritimo arba nuo krintančių daiktų.

6.7. Pastoliai, pastolių darbinės aikštelės turi būti sumontuotos galimai didžiausiai apkrovai, atsižvelgiant į atliekamų darbų pobūdį ir faktines apkrovas (5 priedas).

6.8. Jei ant pastolių paklotų reikia uždėti papildomas apkrovas, pastolių konstrukcija turi būti apskaičiuota ir patikrinta toms apkrovoms.

6.9. Pastolių statytojai privalo naudoti apsaugos nuo kritimo priemones (apraišus, lynus, lyno čiuptuvus, energijos sugertuvus bei užsisėgimo karabinius). Pastolių statytojai darbo padėties fiksavimui visada privalo naudoti du lynus su karabinais (prieš atsikabinant pirmuoju, kitas turi būti jau prikabinatas prie atitinkamo tvirtinimo taško).

6.10. Prieš statant pastolius pastolių statytojai privalo:

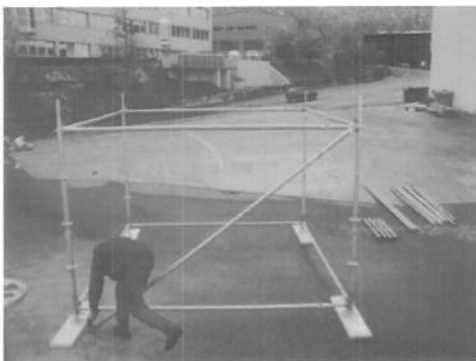
6.10.1. Pavojingą zoną aptverti signaline aptvėrimo juosta;

6.10.2. Patikrinti visus pastolių elementus, kad nebūtų įtrūkimų, įlinkimų, deformacijų, sujungimo varžtų sriegių pažeidimų ir panašiai;

6.10.3. Įsitikinti, kad paviršius, ant kurio bus statomi ar tvirtinami pastoliai, yra tvirtas ir stabilus, gruntas išlygintas, sutankintas, su nuolydžiu paviršiniam vandeniui nutekėti. Kai paviršius nėra pakankamai tvirtas, ant atitinkamų apkrovas paskirstančių elementų (pvz., medinių tašų arba betono gaminių, kurie paskirstytų vamzdinės konstrukcijos apkrovas ant didesnio paviršiaus) turi būti dedamos atraminės plokštės.

6.10.4. Atraminių plokščių ir atraminių kėliklių stiprumas bei standumas turi būti pakankami, kad jie galėtų perduoti gruntui didžiausią projektinę darbo pastolių apkrovą. Atraminės plokštės plotas turi būti ne mažesnis kaip 150 cm², plotis – ne mažesnis kaip 120 mm, storis – ne mažesnis kaip 6 mm.

6.10.5. Įrengus atramines plokštes ir atraminius kėliklius, ant jų montuojami statramsčiai. Pirmasis horizontalusis rėmas iš ilginių ir skersinių turi būti surenkamas ne aukščiau kaip 25 cm. nuo atraminių plokščių. Jeigu ilginio ar skersinio statymui trukdo kliūtis (vamzdynas, bordiūras ir pan.), jie gali būti montuojami į aukščiau esantį sujungimo mazgą.

(1 pvz.) Pastolių pirmojo horizontalaus rėmo surinkimas

6.11. Ant pastolių prie visų įrengtų palipimo priemonių turi būti nedelsiant pakabinti ženklai su aiškiai matomu užrašu, draudžiančiu naudotis pastoliais (draudžiamųjų naudotis ženklų pavyzdžiai pateikti 5 priede).

6.12. Kad būtų išvengta pastolių deformacijos, visuose aukštuose ir ne rečiau kaip kas penktame vertikalajame rėme (jeigu kitaip nenurodė gamintojas) turi būti pritvirtinti įstrižainiai, apkalant juos iš visų pusių. Įstrižainiai visada turi būti montuojami tarp jungiamųjų mazgų.

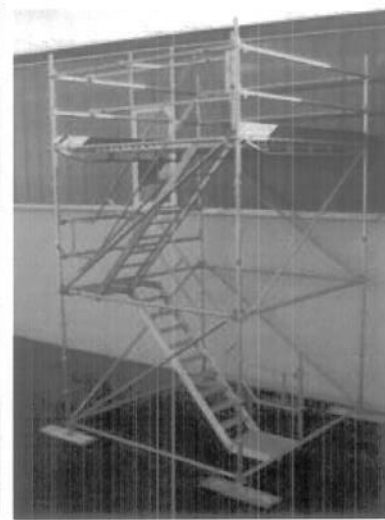
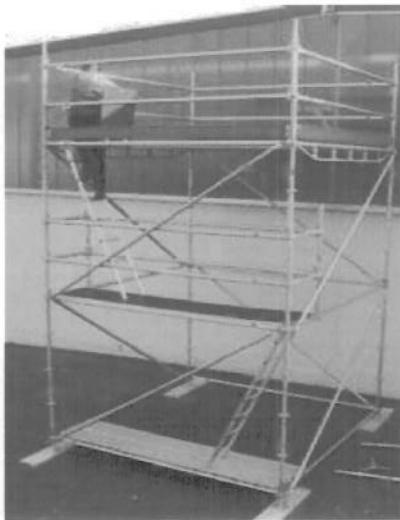
6.13. Pritvirtinus sijas (statramsčius, skersinius, ilginius, įstrižainius), turi būti atliekami surinkto aukšto sutvirtinimo darbai. Kai pastoliai nėra stabilūs, juos reikia pritvirtinti prie stabilios struktūros. Šiam tikslui turi būti numatomi tvirtinimo taškai, padėsiantys išvengti slydimo, vartimo ar kito pavojingo judėjimo ir užtikrinsiantys konstrukcijos stabilumą.

6.14. Draudžiama pradėti kito aukšto įrengimą, neužbaigus ir visiškai nesutvirtinus apatinio aukšto, taip pat reikia įsitikinti, kad konstrukcija tinkamai suniveliuota horizontaliai ir vertikalčiai.

6.15. Pastolių paklotų išmatavimai, forma ir išdėstymas turi atitikti atliekamo darbo pobūdį ir turi būti pritaikyti kroviniams pernešti bei užtikrinti saugų darbą ir perėjimą jais. Pastolių paklotai turi būti sumontuoti taip, kad jų skydai neslankiotų. Tarpai tarp atskirų pakloto skydų ir tarp pakloto bei išsisklaidęs lentelės turi būti kuo mažesni ir neviršyti 25 mm.

6.16. Patekimo ant darbinės aikštelės angos laisvas plotis turi būti bent 45 cm. (matuojant skersai pakloto), o ilgis – 60 cm. Angos uždarymui turi būti įrengtos fiksuojamos durelės arba šoniniai apsaugai.

6.17. Patekimo į aukštus priemonės (kopėčios arba laiptai) turi atitikti standartų reikalavimus ir turi būti įrengiamos pagal pastolius gaminusios įmonės reikalavimus (šių priemonių įrengimo pavyzdžiai pateikti 2 pav.).

2 pav. Patekimo į aukštus priemonių įrengimo pavyzdžiai

	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA DARBAMS AUKŠTYJE	8 lapas, iš viso 14 lapai Nr. 76
--	--	--

Laiptai turi būti naudojami, kai vyksta intensyvus darbas –pastolių naudotojams reikia dažnai laiptuoti aukštyn / žemyn, ant darbinės aikštelės užsinešti ir nusinešti medžiagas, įrankius ir pan.

6.18. Patekimo į aukštus priemonės turi būti stabilios, apsaugotos, kad netyčia neatsilaisvintų, nepasislinktų, jų paviršius turi būti neslidus. Laiptų polinkio kampas turi būti 30°–55°, kopėčių – 65°–75°.

6.19. Atliekant darbus ant 6 m ir aukštesnių pastolių, turi būti įrengiami ne mažiau kaip du paklotai: darbinis (viršutinis) ir ne žemiau kaip 2 m darbinio pakloto – apsauginis (apatinis).

6.20. Esant ilgiems pastoliams, ne rečiau kaip kas 40 metrų turi būti įrengtos priemonės žmonių nulipimui / užlipimui. Atstumas nuo įrengtos priemonės negali būti didesnis negu 20 m, t. y. turi būti įrengtos ne mažiau kaip dvi nulipimo / užlipimo priemonės.

6.21. Vietose, kur vyksta intensyvus žmonių judėjimas ir yra pavojus nukristi daiktams, pastoliai turi būti uždengiami apdangalais (tinklu, tentu, armuota plėvele ir pan.).

6.22. Jeigu ant metalinių pastolių bus dirbama su elektriniais įrankiais, pastoliai turi būti įžeminti vadovaujantis elektros įrenginių įrengimo taisyklių reikalavimais.

Pastaba. Pastolių papildomai įžeminti nereikia, jeigu jie jungiamosiomis movomis yra pritvirtinti prie natūraliųjų įžemintuvų, t. y. reikiamą sąlytį su žeme turinčių metalinių ar gelžbetoninių statinių konstrukcijų, vandentiekio ir kitų metalinių vamzdynų, nutiestų žemėje (išskyrus degiųjų skysčių, dujų ir sprogiųjų produktų vamzdynus), metalinių hidrotechninių statinių ir įrenginių konstrukcijų.

6.23. Kai pastatytų pastolių atstumas nuo sienos yra ne didesnis kaip 25 cm, darbinę aikštelę nuo sienos pusės aptverti šoniniais apsaugais nebūtina.

6.24. Kai pastoliai įsiterpia į važiuojamąją kelio dalį, reikia:

6.24.1. Pastatyti atitinkamus kelio ženklus (pavojingi darbai, greičio ribojimas, gatvės susiaurėjimas, pėstiesiems (pašaliniais) eiti draudžiama ir pan.);

6.24.2. Pastolius pažymėti šviečiančiais (mirksinčiais) šviesos signalais ir / ar žmogaus akių aukštyje pastolių elementus pažymėti šviesą atspindinčiomis geltonomis / juodomis juostomis.

6.25. Papildomi reikalavimai kilnojamiesiems pastoliams:

6.25.1. Didžiausias leidžiamas pastolių aukštis lauke – 8 m, viduje – 12 m.

6.25.2. Ratukai turi būti be kiaurymių, jiems turi būti įrengtas blokavimo mechanizmas, kuris blokuotų ratuko pasisukimą ir ašies pasisukimą ir neleistų pastoliams judėti savaime.

6.26. Draudžiama pastolius statyti, taip pat juos perstatyti, ardyti:

6.26.1. Sutemus, jeigu darbo vieta nėra pakankamai apšviesta;

6.26.2. Esant tankiam rūkui, stipriai lyjant, sningant, taip pat plikledžio metu;

6.26.3. Audros metu ir esant vėjui, kurio greitis viršija 15 m/s.

6.27. Pastoliai turi būti pastatyti taip, kad būtų užtikrinta darbuotojų, dirbsiančių ant pastolių, sauga ir sveikata ir nebūtų reikalinga naudoti asmeninių apsaugos nuo kritimo priemonių.

6.28. Jeigu pastolių saugiam pastatymui trukdo vamzdynai ar kitos konstrukcijos, prieš juos naudojant turi būti atlikti atitinkami darbai kritimo pavojui pašalinti: tokias vietas reikia aptverti papildomais šoniniais apsaugais, naudoti papildomus pastolių elementus ir pan.

Pastaba. Tik išimtiniais atvejais leidžiama pastolius statyti, nenaudojant visų reikiamų apsaugos nuo kritimo elementų (pvz., nenaudoti šoninių apsaugų, kai jie trukdo įrengimo surinkimui / išrinkimui), numatant darbuotojų, dirbsiančių ant pastolių, perspėjimo ir apsaugos nuo kritimo priemones (tokias vietas paženklinėti atitinkamais darbuotojų saugos ir sveikatos ženklais „Įspėjimas apie kritimą“) ir pastolių patikrinimo kortelėje pažymėti „Pavojingos vietos paženklintos“, „Naudoti apsaugos nuo kritimo priemones“.

6.29. Reikalavimai pastolių patikrai

	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA DARBAMS AUKŠTYJE	9 lapas, iš viso 14 lapai
		Nr. <i>76</i>

6.29.1. Pastačius pastolius, asmuo, tikrinantis pastolius, turi atlikti pastolių patikrinimą ir užpildyti pastolių patikrinimo lapą (3 priedas), kurį asmuo, tikrinantis pastolius, turi saugoti iki pastolių išardymo.

6.29.2. Asmuo, tikrinantis pastolius, pastolius turi patikrinti periodiškai ne rečiau kaip kartą per 10 dienų (vizualiai apžiūrint), taip pat kiekvieną kartą pastolius perstačius, padarius konstrukcinius pastolių pakeitimus, po smarkaus lietaus ar vėjo, polaidžio ar mechaninio pastolių poveikio ir padaryti atitinkamus įrašus pastolių patikrinimo kortelėje grafoje „Periodinis pastolių patikrinimas“ (4 priedas).

6.30. Reikalavimai pastolių ir stacionarių aptarnavimo aikštelių naudojimui

6.30.1. Prieš pradėdant naudoti pastolius/ aikšteles ir darbo eigoje jų naudotojai nuo darbinių aikštelių turi pašalinti darbuotojo paslydimo ir / ar kritimo tame pačiame lygyje pavojaus galimas priežastis (ledą, sniegą, atliekas ir kitas nereikalingas darbui priemones).

6.30.2. Jeigu patekimo ant darbinės aikštelės angos uždarymui yra įrengtos fiksuojamos durelės, užlipus darbuotojas turi šias dureles uždaryti ir užfiksuoti.

6.30.3. Darbuotojui draudžiama naudotis pastoliais/aikštelėmis, kurie nėra saugūs (trūksta apsauginių turėklų, dideli tarpai tarp aikštelės paklotų ar yra kitų galimybių nukristi).

6.30.4. Ant pastolių ir stacionarių aptarnavimo aikštelių negali būti jokių judėjimui trukdančių daiktų, tokių kaip veržlių, varžtų, įrankių ir pan. Smulkūs daiktai turi būti laikomi dėžėse, maišuose ir pan. Dedant daiktus ant pastolių darbinių aikštelių reikia įsitikinti, ar daiktų svoris nėra didesnis už leidžiamą pastolių /aikštelių apkrovą.

6.30.5. Dirbant ant pastolių/aikštelių su elektros įranga, įsitikinti, ar pastoliai yra įžeminti, bei imtis saugos priemonių, kad nebūtų pažeisti elektros kabeliai ir laidai: draudžiama juos traukti, perlenkti ar persukti, ant jų statyti krovinius, leisti kirstis su kitais kabeliais, dujinio suvirinimo žarnomis ir pan.

6.30.6. Lipti ir dirbti ant kilnojamųjų pastolių galima tik esant užfiksuotiems ratukams. Pastolius pastačius į vietą ratukai turi būti užblokuoti iki darbuotojams pakylant ant pastolių, kad pastoliai nepajudėtų ir / ar nepariedėtų. Perstumti pastolius leidžiama tik nulipus nuo jų visiems darbuotojams.

6.30.7. Darbuotojams, naudojantiems pastolius, kurie nėra šių pastolių statytojai, draudžiama pastolius perstatinėti, nuiminėti konstrukcinius elementus ar atlikti kitus pastolių konstrukcinius pakeitimus. Darbo metu esant poreikiui keisti pastolių pastatymą, pastolių naudotojas privalo iškviešti įmonės, pastačiusios pastolius, darbuotojus (kontaktinio asmens telefono numeris nurodytas pastolių patikrinimo kortelėje) – tik šios įmonės darbuotojai gali atlikti pastolių pakeitimus, šioje instrukcijoje nustatyta tvarka juos patikrinti ir leisti naudoti.

6.30.8. Draudžiama pastolius naudoti:

6.30.8.1. Sutemus, jeigu darbo vieta nėra pakankamai apšviesta;

6.30.8.2. Esant tankiam rūkui, stipriai lyjant, sningant, taip pat plikledžio metu;

6.30.8.3. Audros metu ir esant vėjui, kurio greitis viršija 15 m/s.

6.31. Reikalavimai pastolių ardymui

6.31.1. Ardyti pastolius gali tik įmonės, pastačiusios pastolius, pastolių statytojai. Pastolių statytojai ardant pastolius privalo vadovautis pastolių gamintojo reikalavimais.

6.31.2. Pastolių statytojai prieš ardant pastolius turi nuimti pastolių patikrinimo kortelę (4priedas) ir pakabinti ženklą, draudžiantį naudotis pastoliais (5 priedas).

6.31.3. Pastoliai turi būti ardomi, pradėdant nuo viršaus. Išmontuojant sujungimus reikia užtikrinti konstrukcijos stabilumą išmontavimo darbų metu. Draudžiama mesti pastolių elementus iš viršaus.

VII. KOPĖČIOS

7.. Reikalavimai kopėčių naudojimui

	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA DARBAMS AUKŠTYJE	10 lapas, iš viso 14 lapai Nr. 76
--	--	--------------------------------------

7.1. Bendrovėje leidžiama naudoti kopėčias, atitinkančias standartų EN 131-1 ir EN131-2 reikalavimus, vadovaujantis gamintojo nustatytais naudojimo reikalavimais bei ženkliniu. Kopėčios ženklinamos piktogramomis kuriuose nurodoma didžiausia apkrova, tinkamas pastatymo kampas, pastatymo pagrindas, atstumas iki siekiamo daikto (kad nesiekti per toli, pastatyti ant tvirto pagrindo ir kt.). Ženklime taip pat turi būti nurodytas gamintojas, kopėčių tipas, pagaminimo mėnuo ir metai, didžiausia visuminė apkrova, didžiausias leidžiamas žmonių skaičius ant kopėčių, kopėčių masė (kg).

7.2. Kopėčios turi būti statomos ant lygaus, horizontalaus, tvirto ir stabilaus pagrindo.

7.3. Atremiamosios kopėčios turi būti apsaugotos nuo slydimo ir prieš naudojimą pritvirtinamos (pririšamos arba pritvirtinamos stabilizavimo įtaisu). Jei nėra galimybės kopėčių patikimai pritvirtinti, tai kopėčių apačioje turi stovėti jas laikantis žmogus.

7.4. Atremiamosios kopėčios turi būti išsikišusios mažiausiai 1 metru virš užlipimo vietos.

7.5. Atremiamosios, sudedamosios ir ištraukiamosios (sekcinės) kopėčios turi būti statomos 65°–75° kampu.

7.6. Kopėčių fiksavimo įtaisai (jei jie įrengti) prieš naudojimą turi būti tvirtai užfiksuoti.

7.7. Kopėčios pastatytas tokiose vietose kaip perėjimai, išėjimai, pravažiavimai ar kur jos gali būti pajudintos dėl aplinkui vykstančių darbų pobūdžio, turi būti pritvirtintos, kad būtų išvengta pajudavimo galimybės, arba aptvertos signaline juosta siekiant nukreipti judėjimą ar aplinkui vykstančius darbus toliau nuo kopėčių.

7.8. Darbuotojas, dirbdamas ant **atremiamųjų kopėčių aukščiau kaip 1,3 m** nuo paviršiaus, ant kurio pastatytos kopėčios, turi naudoti asmenines apsaugos nuo kritimo priemones (kūno saugos diržus su saugos diržų kobiniais padėties fiksavimui).

7.9. Darbuotojui lipti ar leisti kopėčiomis galima tik atsistojus veidu į kopėčias, tvirtai laikantis įsikibus į jas, vadovautis „trijų taškų“ taisykle, tai yra reikia liesti kopėčias abiem kojom ir ranka arba abiem rankom ir viena koja, rankos turi būti laisvos, visus įrankius ar įrangą užkelti ar nuleisti reikia naudojant virvę arba kitą saugų būdą.

7.10. Darbuotojas, dirbdamas ant kopėčių, turi:

7.10.1. Neviršyti tam kopėčių tipui gamintojo numatytos didžiausios visuminės apkrovos;

7.10.2. Ant kopėčių pakopos stovėti abejomis kojomis;

7.10.3. Turėti vieną laisvą ranką ir dirbti kita;

7.10.4. Nesistengti pasiekti toliau nei siekia jo ranka;

7.10.5. Nelipti aukščiau kaip ant ketvirtos nuo viršaus pakopos, kad dirbant būtų užtikrinta tinkama atrama;

7.10.6. Imtis papildomų atsargumo priemonių, jei kopėčios statomos priešais duris arba perėjimą (užrakinti duris arba užtvirti perėjimą).

7.11. Darbuotojui draudžiama pasilipus ant kopėčių pakopų:

7.11.1. Dirbti arti elektros srovinių dalių, kuriose yra neatjungta įtampa, jeigu jos neapsaugotos nuo atsitiktinio prisilietimo;

7.11.2. Dirbti šalia besisukančių įrengimų dalių, velenų, skriemulių, virš veikiančių mašinų, judančių diržų;

7.11.3. Dirbti, jei dėl esamų ir naudojamų medžiagų ir darbo metodų, kyla papildomi pavojai, pvz., darbai su rūgštimis, šarmais, karštu bitumu ir kt.;

7.11.4. Dirbti didelės fizinės jėgos reikalaujančius darbus, kai yra pavojus darbuotojui kristi ar kopėčioms virsti.

7.12. Darbus, kai reikia dirbti abejomis rankomis, leidžiama atlikti naudojant darbines pakylas arba kopėčias su darbinėmis aikštelėmis (3 pav.).

3 pav. Kopėčios su darbinėmis aikštelėmis

7.13. Reikalavimai kopėčių patikrai

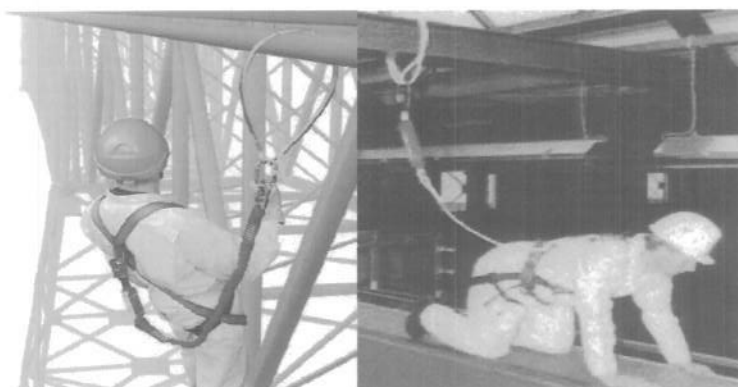
Prieš naudojimą ir naudojimo metu kopėčios turi būti tikrinamos gamintojo dokumentuose nurodyta tvarka.

IIIIV. ASMENINĖS APSAUGOS NUO KRITIMO PRIEMONĖS (AAKP)

8. Reikalavimai AAKP naudojimui

8.1. Bendrovėje leidžiama naudoti AAKP, atitinkančias esminius Europos Sąjungos normų reikalavimus, susijusius su sveikatos ir naudojimo sauga: pažymėtas gamintojo identifikavimo ženklu, CE ženklu, priemonių apsaugos rūšį nurodančiais žymenimis (atitinkamo EN standarto žymuo), informacija apie priemonės konkrečias charakteristikas, serijos numerį ir pagaminimo datą.

8.2. Darbo metu AAKP turi būti tvirtinamos prie tvirtinimo taško, kuris yra kiek galima aukščiau virš naudotojo (darbuotojo) darbinės padėties, kad laisvo kritimo kelias būtų kuo trumpesnis. Kaip tvirtinimo taškas (atrama prisitvirtinimui) gali būti naudojamos plieninių konstrukcijų dalys, sijos, vamzdžiai, kurie atlaiko ne mažesnę kaip 2 tonų apkrovą

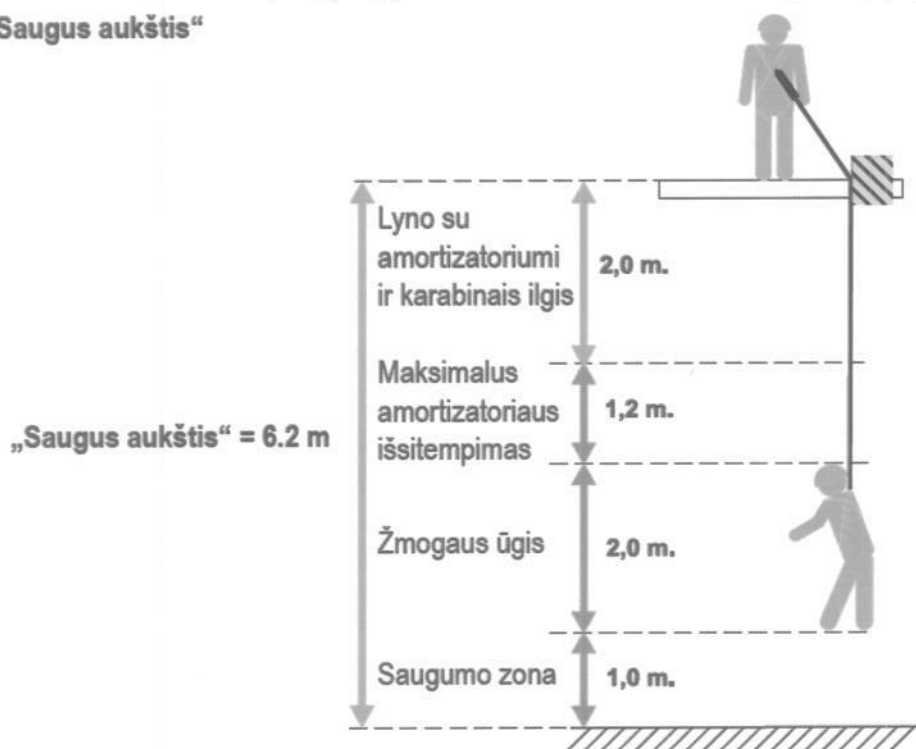

4 pav. Saugos diržo kobinio tvirtinimo pavyzdžiai

8.3. Naudojant AAKP kritimo kelyje neturi būti pašalinių objektų, į kuriuos kritimo metu atsitrenkus galimi kūno sužalojimai. Krentantis darbuotojas turi būti saugiai sulaikytas jau ore (t. y. laisvo kritimo metu). Jeigu sulaikymo sistema nesuveiktų, darbuotojas patirtų sunkių arba mirtinų sužalojimų. Norint to išvengti, būtina užtikrinti „saugų aukštį“. „Saugus aukštis“ – tai erdvė tarp

tvirtinimo taško ir kliūčių, kurios galėtų sunkiai sužaloti žmogų. Nustatant „saugų aukštį“, reikia įvertinti kritimo amortizavimo įrenginių parametrus ir tvirtinimo taško padėtį (5 pav.).

„Saugus aukštis“

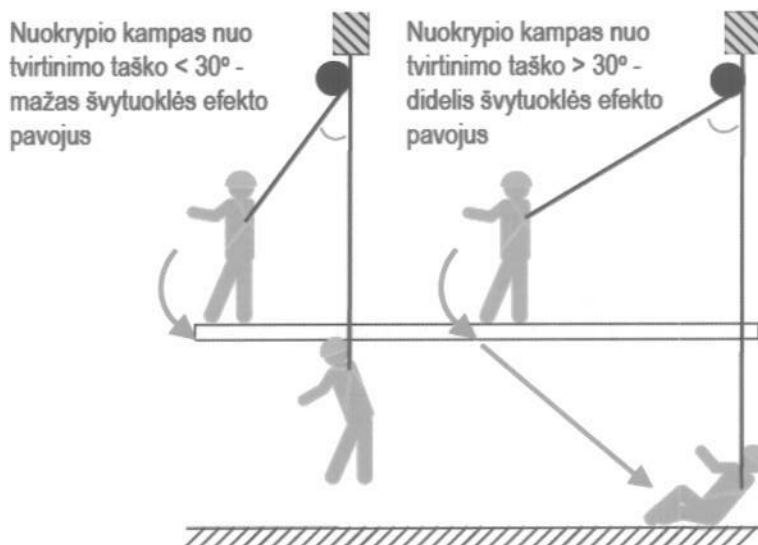

5 pav. Saugus aukštis

8.4. AAKP tvirtinimo tašką reikia parinkti taip, kad būtų išvengtas švytuoklės efekto pavojus, dėl kurio kritimo metu atsiranda rizika atsitrenkti į šonuose esančias kliūtis. Nuokrypio kampas nuo tvirtinimo taško turi būti ne didesnis kaip 30° (6 pav.).

Švytuoklės efektas

Pavojaus lygis nustatomas pagal nuokrypio nuo tvirtinimo taško į šoną kampo dydį

6 pav. Švytuoklės efektas

8.5. Kai atliekant darbus aukštyje reikia vaikščioti ir dirbti atsistojus ant aukštyje esančių konstrukcijų ar jų elementų, kai pastolių ar kitų priemonių naudojimas yra netikslingas, gali būtinaudojamos horizontalios saugumo sistemos (7 pav.). Bendrovėje leidžiama naudoti tokias sistemas, kurios atitinka šios instrukcijos 8.3 punkto reikalavimus. Darbuotojai, naudojantys šias sistemas darbui, turi būti supažindinti su gamintojo naudojimo instrukcija ir vykdyti jos reikalavimus

7 pav. Horizontalios saugumo sistemos panaudojimo pavyzdžiai

8.6. Reikalavimai AAKP laikymui ir priežiūrai

8.6.1. AAKP turi būti laikomos ir prižiūrimos vadovaujantis gamintojo instrukcija.

8.6.2. Įrangos komponentai iš dirbtinio pluošto negali būti veikiami tiesiogiai saulės spindulių, taip pat turi būti apsaugoti nuo šilumos šaltinių ir agresyvių medžiagų poveikio ir saugomi pakabinti sausoje ir ne per daug šiltoje patalpoje.

8.6.3. AAKP valymui turi būti naudojamos tinkamos valymo priemonės (pvz., specialūs pramoniniai valikliai).

8.7. Reikalavimai AAKP periodinei patikrai

8.7.1. Kiekvienai AAKP ir konkrečiam elementui ne rečiau kaip kartą per metus (jeigu dažniau nenurodė gamintojas) turi būti atlikta periodinė patikra.

8.7.2. Bendrovės padalinio ar rangovo, kurio darbuotojai naudoja AAKP, vadovas turi įvertinti šių priemonių naudojimo sąlygas ir, jeigu priemonės yra naudojamos labai intensyviai, agresyvioje aplinkoje ar / ir ekstremaliomis klimato sąlygomis, patikimumui garantuoti nustatyti dažnesnius periodinius tikrinimus nei nurodyta gamintojo instrukcijoje.

8.7.3. Periodinių tikrinimų metu atliekama detali AAKP apžiūra pagal gamintojo nustatytas procedūras. Periodinius tikrinimus gali atlikti tik kompetentingas asmuo, vadovaujantis gamintojo nustatyta tvarka.

8.7.4. Periodinių tikrinimų registravimas yra privalomas, todėl pateikiant priemones patikrai, kartu turi būti pateikiama kiekvienos priemonės identifikacijos duomenų kortelė (pasas). Tikrinimo rezultatai įforminami protokolu, kartu darant atitinkamus įrašus kiekvienos priemonės pase (ar identifikacijos kortelėje). Protokoluose nurodoma: tikrinamos priemonės tipas ir pavadinimas, specialaus standarto numeris, identifikavimo duomenys (serijos numeris, pagaminimo data, naudojimo pradžios data, paskutinio tikrinimo data), šio tikrinimo data, tikrinimo rezultatai: tinka iki (kitos patikros data), netinka – nurodomos priežastys, užsakovas, vykdytojas, vykdytojo parašas ir kompetenciją patvirtinančio sertifikato kopija. Priemonės pasas (identifikacijos duomenų kortelė) turi būti saugoma visą priemonės naudojimo laiką.

8.8. AAKP pripažinimas netinkama tolesniam naudojimui

	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA DARBAMS AUKŠTYJE	14 lapas, iš viso 14 lapai Nr. 76
--	--	---

AAKP netinka tolimesniam naudojimui, jeigu:

- 8.8.1. Priemonė buvo panaudota sulaikant kritimą ir paveikta smūginių apkrovų (tokią priemonę galima naudoti tik tada, kai paveiktas dalis patikrina kompetentingas asmuo ir leidžia toliau naudoti);
- 8.8.2. Patikrinimo prieš darbą metu aptiktas neleistinas defektas (diržo, virvės medžiagos pažeidimai (įpjovimai, įtrūkimai, nudeginimai ir pan.), priemonė labai sutepta, jungiamųjų detalių, kabinių, kablių deformacijos, paviršiaus nubrozdinimai skersai austą lyną ir kur yra lyno kilpos, įplyšęs energijos sugertuvas ir kt.) ar kilo abejonių dėl priemonės būklės;
- 8.8.3. Priemonė neidentifikuojama (neturi privalomojo ženklinimo ar etiketė yra neįskaitoma);
- 8.8.4. Nėra duomenų apie atliktą privalomąjį periodinį tikrinimą;
- 8.8.5. Priemonės būklė pripažinta netinkama periodinės patikros metu.

IX. DARBUOTOJŲ MOKYMAS

- 9.1 Asmenys, tikrinantys pastolius, ir pastolių statytojai turi būti išmokyti, atestuoti ir turėti atitinkamą dokumentą (pažymėjimą, sertifikatą ir pan.), patvirtinantį jų kvalifikaciją dirbti su atitinkamu pastolių tipu, taip pat instruktuoti pagal šią instrukciją.
- 9.2. Bendrovės darbuotojai, organizuojantys, planuojantys, kontroliuojantys ir / ar atliekantys darbus aukštyje, turi būti instruktuojami ir testuojami pagal šią instrukciją, vadovaujantis Bendrovėje galiojančių „Darbuotojų mokymo, atestavimo, instruktavimo nuostatų“ nustatyta tvarka.
- 9.3. Bendrovės darbuotojai, skiriami būti darbų priežiūrėtojais, pagal poreikį turi būti mokomi mokymo įstaigose, seminaruose.
- 9.4. Rangovinių organizacijų darbuotojų, atliekančių darbus aukštyje, mokymus pagal šią instrukciją organizuoja ir vykdo tos organizacijos vadovas.(Instrukcijos kopija rangovinės organizacijos vadovui perduodama kaip sutarties priedas)
- 9.5. Bendrovės darbuotojai, vykdančius darbus aukštyje ir naudojančius AAKP, turi būti išmokyti naudotis AAKP mokymui skirtuose seminaruose ar mokymo įstaigose.

X. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

10. Ši instrukcija nustato tik pagrindinius ir minimalius darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus atliekant darbus aukštyje, todėl visi darbuotojai, organizuojantys ar atliekantys darbus aukštyje, esant poreikiui, privalo imtis papildomų priemonių, užtikrinančių darbuotojų saugą ir sveikatą.
103. Už šios instrukcijos periodinę peržiūrą ir atnaujinimą, kai tai reikalinga, atsakingas darbų saugos specialistas.

Instrukciją Ruošė:
Darbų saugos specialistė

Valdonė Jokubaitienė

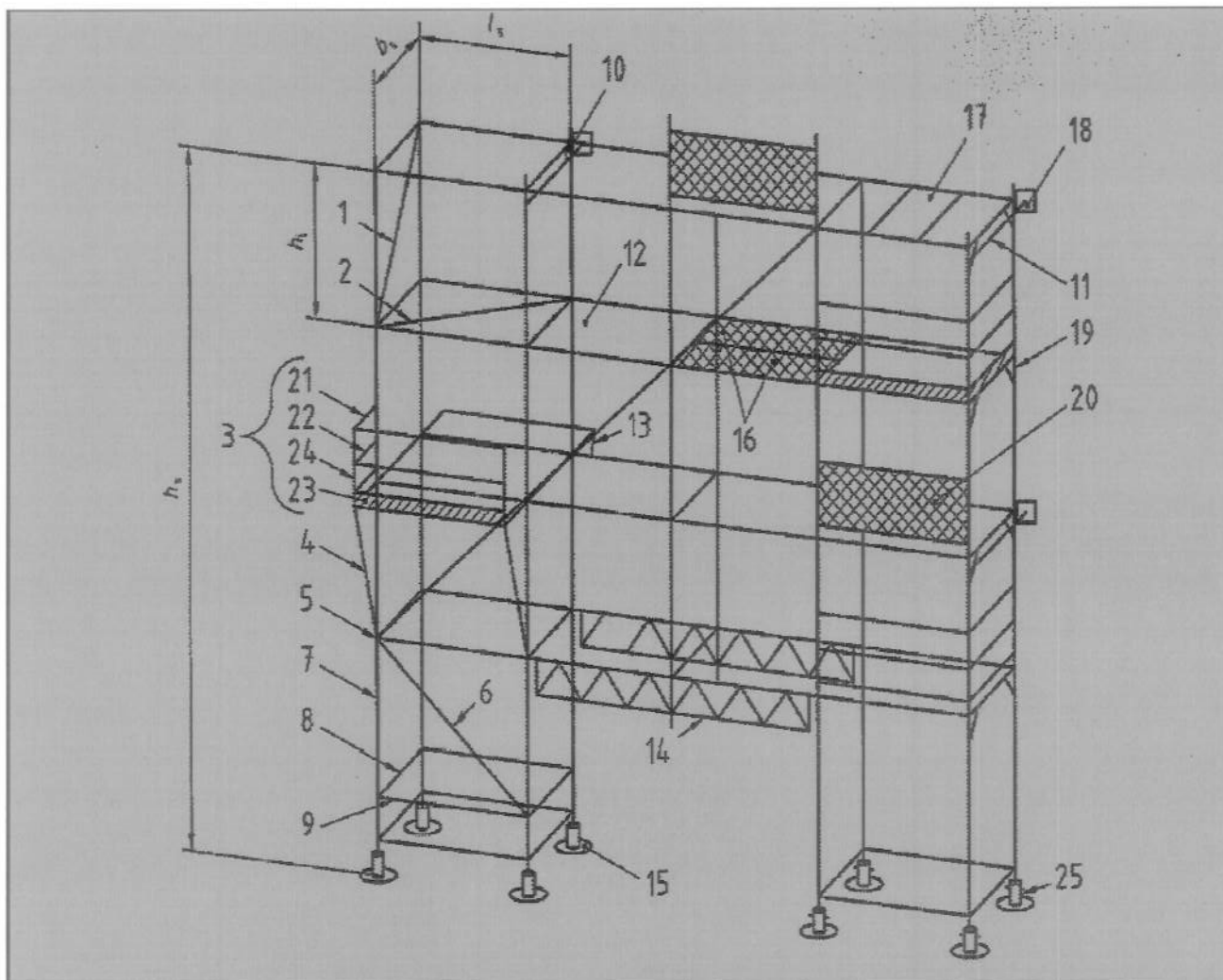
SUDERINTA:
Darbuotojų atstovas saugai ir sveikatai
Inžinierius energetikas

Vidmantas Urbas

Pastolių schema su tipiniais elementais

h_s – pastolių aukštis;	12 – paklotas;
b_s – pastolių tarpatramio plotis tarp statramsčių centrų;	13 – laikiklis;
l_s – pastolių tarpatramio ilgis tarp statramsčių centrų;	14 – perdengiamasis ilginis;
h_l – pastolių aukšto aukštis;	15 – atraminė plokštė;
1 – vertikaliųjų ryšių sąranka (skersinis įstrižainis);	16 – pakloto dalis (skydas, lenta);
2 – horizontaliųjų ryšių sąranka;	17 – horizontalus rėmas;
3 – šoninis apsaugas;	18 – inkaras;
4 – gembinė atrama;	19 – vertikalus rėmas;
5 – mazgas;	20 – aptveriamoji konstrukcija;
6 – vertikaliųjų ryšių sąranka (išilginis įstrižainis);	21 – pagrindinis turėklas;
7 – statramstis;	22 – tarpinis turėklas;
8 – skersinis;	23 – ištininė papėdės lentelė;
9 – ilginis;	24 – statramstis;
10 – jungiamoji mova;	25 – atraminis kėliklis.
11 – pritvirtinimo elementas;	

PASTOLIŲ PATIKRINIMO LAPAS**(lapo formos pavyzdys)**

Reg. Nr. _____ Pastatymo vieta _____

(nurodytas pastolių registravimo žurnale)

Patikrinimo data _____ Pastolius pastatė _____

(pastolius pastačiusios įmonės pavadinimas)

Atitinkamą laukelį pažymėkite X.

REIKALAVIMAS	TAIP	NE	NETAIKOMA
1. Pastoliai pastatyti pagal atskirai parengto projekto reikalavimus			X
2. Įrengti ant tvirto ir stabilaus paviršiaus.			
3. Pastolių elementai nepažeisti, be įtrūkimų, įlinkimų, deformacijų ir be kitų defektų.			
4. Tinkamai suniveliuoti horizontaliai ir vertikalčiai.			
5. Pritvirtinti projekte arba gamintojo nurodytais tvirtinimo būdais ir yra stabilūs.			
6. Įstrižiniai įrengti iš visų pusių, visuose aukštuose ir ne rečiau kaip kas penktame vertikalajame rėme.			
7. Tarpai tarp atskirų pakloto skydų ir tarp pakloto bei išsisinės papėdės lentelės neviršija 25 mm.			
8. Šoniniai apsaugai (pagrindinis ir tarpinis turėklai bei išsisinės papėdės lentelės) įrengti.			
9. Pagrindinio turėklo aukštis yra ne mažesnis kaip 1 m.			
10. Tarpinis turėklas tarp pagrindinio turėklo ir išsisinės papėdės lentelės sumontuotas ne aukščiau nei 47 cm nuo papėdės lentelės viršaus.			
11. Paklote esančios prieigos angos uždarymui įrengti šoniniai apsaugai arba fiksuojamos durelės.			
12. Įrengtos stabilios, apsaugotos, kad netyčia neatsilaisvintų ir nepasislinktų patekimo į aukštus priemonės.			
13. Ant pastolių darbinių aikštelių nėra nereikalingų medžiagų, jų likučių, atliekų ir kt.			
14. Pastoliai įžeminti pagal apsaugos nuo elektros reikalavimus.			

Jeigu vienas arba daugiau atsakymų yra neigiami (NE), pastolius naudoti draudžiama ir prieš juos naudojant turi būti atlikti atitinkami darbai reikalavimui įvykdyti.

Asmuo, tikrinantis pastolius _____ pareigos, vardas, pavardė, parašas

ATSARGIAI		
GALIMI PAVOJAI	Atviros angos darbo aikštelėje	
	Dalinis aptvėrimas darbo aikštelėje	
	Per didelis tarpas tarp pastolių ir pastato	
	Kiti (išvardinti)	
SAUGOS PRIEMONĖS	Naudoti apsaugos nuo kritimo priemonės	
	Pavojingos vietos paženklintos	
	Pastoliai įžeminti	

PASTOLIŲ PATIKRINIMO KORTELĖ	
Pastolių apkrova:	☐ 2(150 kg/m ²) ☐ 3(200 kg/m ²) ☐ 4(300 kg/m ²) ☐ __ (_____ kg/m ²)
Reg. Nr.	(nurodytas pastolių registravimo žurnale)
Pastatymo vieta	(įrengimo, vamzdyno ir pan. pavadinimas ir technologinis numeris)
Pastatymo data	(metai, mėnuo, diena)
Pastolius pastačiusi įmonė	(pavadinimas)
Asmuo, tikrinantis pastolius	(vardas, pavardė, mob. tel. numeris)
Darbų prižiūrėtojas	(vardas, pavardė, mob. tel. numeris)

[illegible]

Draudžiančių pastoliais naudotis ženklų pavyzdžiai

DĖMESIO!
PASTOLIAIS NAUDOTIS DRAUDŽIAMA

DĖMESIO!
PASTOLIAIS
NAUDOTIS
DRAUDŽIAMA

PASTOLIŲ KLASĖS PAGAL APKROVAS IR PASKIRTĮ

1 klasės pastoliai yra skirti apžiūroms ir darbams, kuriems naudojama lengva darbo įranga ir kai ant jų nededamos medžiagos;

2 ir 3 klasės yra skirti apžiūroms ir darbams, kai ant jų nededamos medžiagos, išskyrus medžiagas, naudojamas tuoj pat atliekamiems darbams, pvz., veržliniai raktai, elektrodai, tarpinės, varžtai ir pan.;

4 ir 5 klasės yra skirti mūrijimo darbams;

6 klasės pastoliai naudojami, kur reikia laikyti didelius sunkių medžiagų kiekius.

Darbinių aikštelių apkrovos (pagal LST EN LST EN 12811-1:2006 3 lentelę) 1 lentelė

Apkrovos klasė	Tolygiai paskirstyta apkrova q_1 , kg/m^2	Koncentruota apkrova 500 mm x 500 mm plote F_1 , kg	Koncentruota apkrova 200 mm x 200 mm plote F_2 , kg	Aikštelės dalies apkrova	
				q_2 , kg/m^2	Aikštelės dalies koeficientas
1	75	150	100	-	-
2	150	150	100	-	-
3	200	150	100	-	-
4	300	300	100	500	0,4
5	450	300	100	750	0,4
6	600	300	100	1000	0,5

Kiekviena darbinė aikštelė turi išlaikyti pavienes, tačiau ne kartu veikiančias apkrovas q_1 , F_1 ir F_2 . Pastolių konstrukcijos atramai turi būti perduodama tik tolygiai paskirstyta apkrova q_1 .

Visos 1 apkrovos klasės pastolių pakloto dalys turi išlaikyti 2 klasės darbinę apkrovą, tačiau tai netaikoma visai pastolių konstrukcijai.

Apkrovų sukeliamos jėgos turi būti perduodamos statramsčiams.